

ROSER
I POTTE
KØB 5 STK. -5% RABAT
KØB 15 STK. -10% RABAT
KØB 50 STK. -20%

**MØD
MORTEN FARSØ**

/ SIDE 10

INDHOLD

- 03 Leder, Thomas Møller
- 04 Formandsberetning ved formand, Peter K. Holm
- 06 Den Grønne Gruppens – gruppekonference 2019
- 08 Aktivitetskalender
- 09 Agurketid blev til medlemstid
- 10 Mød Morten fra Jespers Planteskole
- 12 Skal vi have flere havbrug?
- 14 Have & Landskabsmesse større end nogensinde
- 16 Program for Mejeriindustriens Arbejdsmiljøkonference 2019

GRØNT

43. årgang
ISSN 2246-2805

GRØNT er Danmarks største fagmagasin for den grønne branche.

UDGIVER

Det Grønne Repræsentantskab co/
Rymarken 4, 8210 Aarhus V.

REDAKTION

GRØNT redigeres af et udvalg under repræsentantskabet. Magasinet er uafhængigt af 3F og artikler i bladet er ikke nødvendigvis dækkende for repræsentantskabets holdninger.

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR

Thomas Møller, 3F Aarhus Rymarken
thomas.moller@3f.dk

REDAKTIONSUDVALG

Rita Olsen, 3F Aarhus Rymarken
Villiam Andersen, 3F Holstebro
Walter Markusen, 3F BJMF
Line Bjørndal, 3F Odense GOPS

INDLÆG OG ARTIKLER

Har du en god ide til en artikel eller en sag, du mener bladet skal omtale, så skriv til Camilla Schwalbe tlf.: 5376 1360, camilla@sivil.dk
Mathias Rolschau Rasmussen
tlf.: 2843 5856, mathias.rasmussen@3f.dk

OPLAG

GRØNT udsendes til 3F afdelinger med kollektivt abonnement, eksterne abonnenter, uddannelsesinstitutioner og brancheorganisationer indenfor den grønne branche. Oplag 2. halvår 2017: 11.000 ex. GRØNT har ca. 33.000 læsere

ANNONCESALG

Rosendahls Mediaservice
Jette Sterndorff-Jessen
jsj@rosendahls.dk
www.rosendahls-mediaservice.dk

FAGFORENINGER MED

KOLLEKTIVT ABONNEMENT

3F Bygge-, Jord og Miljøarbejdernes Fagforening København, 3F København, 3F Frederiksborg, 3F Nordøstsjælland, 3F Nordsjælland Syd, 3F Frederiksværk – Frederikssund, 3F Slagelse, 3F Storebælt, 3F Midt og Østsjælland, 3F Bornholm, 3F-Aalborg, 3F Midtjylland, 3F Bjerringbro & Omegn, 3F Randers, 3F Aarhus Rymarken, 3F Silkeborg, 3F Esbjerg, 3F Fredericia, 3F Als, 3F Skiveegnen, 3F Ringkøbing Skjern, 3F Holstebro, 3F Viborg.

FORSIDEFOTO

Forsidefoto: Camilla Holgaard

LAYOUT & TRYK

Rosendahls a/s · www.rosendahls.dk

DEADLINE NÆSTE UDGIVELSE

21. oktober 2019

30 kroner mere i timen

3F's netop overståede kongres i Aalborg havde fokus på sikring af vores gode løn- og ansættelsesforhold.

I Den Grønne Gruppe er der i kongresperioden oprettet 200 nye overenskomst-dækninger. 130 virksomheder har indmeldt sig i en af de 3 arbejdsgiverforeninger, vi har overenskomst med – GLS-A, DAG eller DI, og der er indgået 70 tiltrædelsesaftaler.

Dermed har 3F sikret vores medlemmer løn- og ansættelsesvilkår som på det øvrige arbejdsmarked. Mindsteløn på ca. 143 kr. i timen + feriepenge + ca. 11 % opsparing til helligdage og ekstra fridage og derudover pensionsopsparing. Det giver en bruttoværdi på mindst 190 kr. i timen. Hvis den samme time-løn var opnået uden overenskomst, var værdien kun 160 kr. i timen.

De 30 kr. i timen er det, som en overenskomst giver dig mere, end hvis du blot var aflønnet efter den danske lovgivning.

Kongressen havde meget fokus på de arbejdsgivere, der undgår eller omgår vores overenskomstaftaler, bl.a. ved at lade udenlandske medarbejdere udføre arbejdet i forskellige former for underentrepriser.

Det foregår i rengøringsbranchen, på transportområdet, i byggeriet og på det grønne område. Det foregår måske også i industrien.

Et tilfældigt indkøb i Aalborg af fem danske agurker, præsenteret for den Grønne Gruppens kongres, viste, at der var én agurk, som 3F-repræsentanterne med sikkerhed kunne sige var produceret under ordnede forhold. De fire andre agurker var produceret under forskellige former for omgåelse af overenskomsten. Det er dokumenteret af flere 3F-afdelinger.

Hvis vi satte fokus på andet inden for de grønne områder, ville vi måske finde de samme problemer.

I dette nr. af Grønt viser historien om planteskolen ved Holstebro, at der heldigvis også er gode arbejdspladser på det grønne område.

Vi vil rigtig gerne fortælle de gode historier.
– Kom med dem til os.

THOMAS MØLLER
Redaktør

**Kongressen
havde meget
fokus på de
arbejdsgivere,
der undgår
eller omgår
vores overens-
komstaftaler.**

Formandsberetning ved formand, Peter K. Holm

Magasinet Grønt bringer et udpluk af formandsberetningen for Den Grønne Gruppe.

■ TEKST PETER K. HOLM · FOTO JOACHIM RODE

Medlemsudvikling

Der har været et fald i medlemstallet i Den Grønne Gruppe i den seneste kongresperiode. Helt konkret er gruppen gået fra 12.728 medlemmer i september 2016 til 11.968 medlemmer i august 2019. Et fald på 760 medlemmer, eller omregnet små 6 pct. Til sammenligning var faldet i medlemstallet på 1.646, eller omregnet 11,3 pct. i kongresperioden 2013-16.

Selvom faldet numerisk og procentuelt er aftaget siden sidste kongres, må gruppen stadig erkende, at det ikke er lykkedes at sætte en stopper for faldet i medlemstallet, selvom der i kongresperioden har været øget fokus på at sikre organisering på udvalgte områder i gruppen gennem særskilte indsatser.

Det højeste fald ses på land- og skovbrugsområdet, hvor gruppen i kongresperioden har mistet 317 medlemmer, hvilket svarer til 7 pct. Tallet dækker dog bl.a. over, at HedeDanmark i kongresperioden har udlisteret meget af deres grønne drift, og gruppen dermed har omfordelt ca. 50 medlemmer til virksomheder, som typisk er omfattet af anlægsgartneroverenskomsten, hvorved der er sket en "intern" omfordeling i gruppen.

Gartneri- og planteskoleområdet mister også fortsat en jævn mængde medlemmer. Alt i alt er medlemstallet på dette område faldet med 226, hvilket svarer til en tilbagegang, der nu bevirker, at gruppen kun har 1.548 registrerede medlemmer på gartneri- planteskoleområdet. I august 2009 var der 3.786 medlemmer på dette område. Medlemstallet er altså faldet med 2.238, eller rundt regnet 41 pct.! 2009 var vel at mærke fire år efter bortfaldet af eksklusivtaltalerne, så effekten af dette var aftaget på dette tidspunkt. Gruppens medlemstal fra regnet gartneri- og planteskoleområdet er i samme periode faldet med 1.065 medlemmer, eller 9,2 pct.

Tallene viser med alt tydelighed, at især gartneri- og planteskoleområdet er under stærkt pres og har været det i en årrække. Der er mange forklaringer på dette. Sektoren har været ramt af den samme krise som det øvrige samfund, hvilket har bevirket færre arbejdspladser, men den mest markante forklaring skal findes i, at mange arbejdsgivere i stigende grad er begyndt at benytte sig af underentreprenører bemandede med udenlandsk arbejdskraft.

Det er en udfordring, som det er nødvendigt at se på og tage en diskussion af.

Formand, Peter K. Holm.

Hvordan får vi organiseret de kollegaer, som ikke har dansk som sit modersmål, og som ikke nødvendigvis ved, hvad 3F står for?

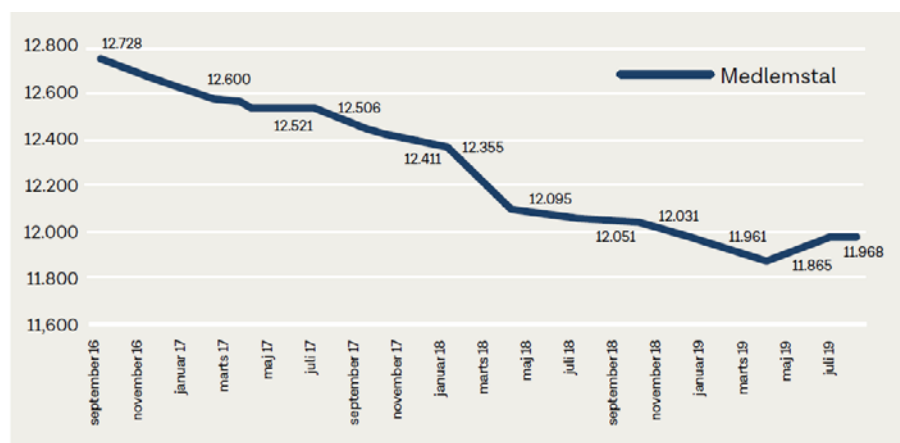
Relative lyspunkter

Der er dog også relative lyspunkter at finde i medlemstallene. Gruppen kan registrere fremgang på både mejerierne og indenfor agroindustrien og ikke mindst for anlægsgartnerne, hvor der har været stigninger på hhv. 22, 110 og 208 medlemmer i kongresperioden.

Det er positive tendenser, som viser, at fokus på – og italesættelse af organisering har positive effekter. Det skal dog bemærkes, at især anlægsgartnerområdet løbende bliver tilført medlemmer fra Den Offentlige Gruppe gennem virksomhedsoverdragelser på det offentlige område. Tallet afspejler altså i et vist omfang en intern medlemsfordeling i forbundet. Det skal endvidere som vigtig note nævnes, at afdelingerne i kongresperioden har gjort et stykke arbejde udi at få placeret medlemmerne på de korrekte faggruppe-koder. Det betyder, at gruppen af "øvrige" grønne medlemmer som ikke kunne placeres i de ovennævnte brancher, i kongresperioden er faldet fra 1.490 til 947, altså et fald på 543 medlemmer som nu gerne skulle være placeret korrekt. Disse medlemmer har enten boostet gruppens egne medlemstal eller er i kongresperioden overflyttet til den gruppe, som nogle af dem retmæssigt har tilhørt.

Visionsplanen og det grønne område

Visionsplanen, som beskrives nøjere i hovedkongressens beretning, har haft en positiv effekt på aktiviteten på det grønne

område. Udover en række iværksatte faglige og organiseringsrettede aktiviteter, der går på tværs af alle gruppers fag, er der fra visionsplanens start iværksat flere faglige handlingsplaner med centralt fokus på det grønne område. Fælles for disse aktiviteter er, at de er opstået i tæt samarbejde mellem 3F-afdelinger på tværs af 3F-regionerne. Eksempelvis har 12 afdelinger ejerskab af en tværgående handlingsplan, der retter fokus på uorganiserede underentreprenører på overenskomstdækkede virksomheder. Projektet har på kort tid vist, at en fokuseret indsats på dette område hurtigt kan give resultater i form af dels overenskomster dels den følgevirkning, at de overenskomstdækkede virksomheder bryder samarbejdet med de uorganiserede virksomheder af frygt for at blive inddraget i en eventuel sympatikonflikt. Projektet har givet musklerne til løbende at følge op på de virksomheder, der desværre optræder som brodne kar i branchen, og det vil uden tvivl betyde, at der vil komme øget bevågenhed på området, samt at organiseringen træner en systematik i forhold til, hvordan sagerne fagligt skal behandles.

Der er endvidere lavet to ambitiøse handlingsplaner med fokus på mejeriområdet. Fælles for begge projekter er, at de i første omgang ikke er deciderede organiseringsprojekter. Der er ansat to konsulenter, som skal være 3F's forlængede arm ude på mejeri-driftsstederne og løbende sørge for, at der vælges tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter de steder, hvor der enten ikke er valgt nogen, eller der, hvor den tillidsvalgte af den ene eller anden grund nedlægger sit hverv. Samtidig er det ambitionen, at konsulenterne skal hjælpe afdelingerne med at lave uddannelsesplaner for de tillidsvalgte samt sørge for at højne kontakten til driftsstederne på området. Det har desværre været erfaringen, at der er flere driftssteder, hvor kontakten har været sparsom i en årrække. Det skulle projektet gøre op med. Projektet skal ikke ses som et forsøg på at hverve medlemmer fra NNF. Men vi må som 3F erkende, at NNF's daglige kontakt til driftsstederne og ikke mindst deres tillidsvalgte er tættere, og hvis vi skal gøre os forhåbning om at kunne levere den samme medlemsrettede service ude på arbejdspladserne, er vi nødt til at se på

lignende tiltag. Flere handlingsplaner på tværs af det faglige område og organiseringsområde har endvidere et fokus på det grønne område. Herunder kan bl.a. nævnes projekter, som skal arbejde på at klæde den tillidsvalgte bedre på i forhold til dennes hverv samt trække vedkommende tættere til afdelingen (Odense GOPS), en fokuseret indsats på at få valgt flere tillidsvalgte indenfor frilandsgartnerområdet og derigennem sikre en højere organiseringsgrad for området (Djursland).

Det grønne område er i mange afdelinger et relativt lille område, og det er utvivlsomt en stor hjælp for området, hvis flere afdelinger tænker i at lave en ekstraordinær indsats for området, delvist finansieret gennem Visionsplanen. Det er dog vigtigt at holde sig for øje, at Visionsplanen kun kører i en begrænset årrække. Det er derfor essentielt, at der skabes varige effekter gennem projekterne, samt at vi på tværs af organisationen får indsamlet nogle gode erfaringer, som vi kan arbejde videre med – også når tilskuddet stopper.

Bliv voksenlærling

På Sandmoseskolen, AMU Nordjylland har vi fokus på de gode fordele ved voksenlærlingeordningen.

Vi kan fortælle dig om, hvordan du bliver faglært anlægsgartner, greenkeeper eller groundsman efter du er fyldt 25 år. Som **voksenlærling** kan du få løn under hele uddannelsen.

– Eller om, hvordan I som **virksomhed** kan få en voksenlærling. Hermed kan I få kvalificeret arbejdskraft og tilskud til lønnen.

Ring til Annie Sønderby, virksomhedskonsulent, på tlf. 2120 7196 og få en snak om dine muligheder.

Sandmoseskolen

AMU Nordjylland

Sandmosevej 486 | 9460 Brovst | www.amunordjylland.dk

Den Grønne Gruppes – gruppekonference 2019

Debat fra gruppekonferencen – highlights.

■ TEKST OG FOTO MATHIAS ROLSCHAU RASMUSSEN

Tre debattemaer

Peter K. Holm afsluttede sin formandsberetning med at lægge op til, at man diskuterede i mindre grupper med henblik på en sparring og idéudvikling, som man senere kunne diskutere i fællesskab.

HER BLEV TRE TEMAER PRÆSENTERET:

1. Organisering:

Hvordan får vi vendt medlemsudviklingen på det grønne område?

2. Overenskomstdækning:

Hvordan får vi hul på de svære områder?

3. Uddannelse:

Hvordan skal vi mobilisere medlemmernes og virksomhedernes lyst til efteruddannelse?

Debatten

Thomas Møller, 3F Aarhus Rymarken

– havde været forbi forskellige indkøbsmuligheder i Aalborg for at understrege sin pointe om, at det er svært i dagens Danmark at købe danske agurker, som også er produceret under danske løn- og arbejdsvilkår på danske gartnerier.

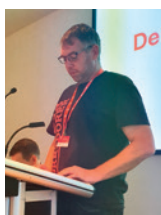
Vi skal se på muligheder og ikke begrænsninger, var hans opfordring i forhold til det fremadrettede arbejde, man har foran sig i Den Grønne Gruppe.

Trine Larsen, væksthusholder i Odense, TR (uddannelsesambassadør)

Jeg har ikke noget imod at lære mere – Hvem har noget imod at blive opkvalificeret? Vi skal have kollegaerne afsted på efteruddannelser, og så skal der ske noget med grundkurserne og AMU. Vi skal nytænke kampagner og give uddannelser og kurser på det grønne område noget mere power.

Vi kommer til at mangle faglærte gartnere. Vi mangler de unge og dem, der nysgerrige på faget. Der skal ske noget!

Niels Sørensen, 3F Midtjylland

Gode ideer til organiseringsprojekter: Vi skal udnytte appen "3F Min Arbejdstid" – den digitale lommebog. Med tiden vil man kunne sende sine registreringer til sin lokale 3F-afdeling direkte fra telefonen.

Vi bliver nødt til at samle og arbejde på tværs i forhold til etablerede konflikter, som vi kan præsentere overfor arbejdsgiverne og sige: Det er det her, vi vil – Det er det her, vi ønsker.

Vi skal gøre mere for at øge opmærksomheden på Agri-Worker-appen rundt om i landet – der er også netværksmuligheder ved det.

Flemming Grønsund, formand for Den Grønne Gruppe

Det er ikke kvantitet, men kvalitet der gør det. Vi skal være bedre til at bryste os af, at vi er så visionære.

Alt det, som folk på tværs af grupperne har efterspurgt på kongressen, det er vi allerede i gang med. Efteruddannelse (uden loft på GLS-A området) – Arbejdsmiljørepræsentanter skal have samme status som tillidsrepræsentanter på Anlægsgartnerområdet, hvis de tager FIU-kurser, og det vil de få fra næste år. Vi er den første gruppe i forbundet, der på den måde arbejder aktivt for at sidestille AMR med TR. Også medbestemmelse over arbejdstiden er vigtig.

Vi skal have vores tiltag og visioner ud over rampen. Mulighederne er der, men kollegaerne ved ikke, de eksisterer. Vi skal hjælpe hinanden. Fra forbund til afdelinger, fra afdelingerne til arbejdspladserne. Vi er dygtige, men vi skal bare være bedre til at sælge de gode produkter, som folk kalder på, og som vi allerede har.

Arbejdsmiljørepræsentanter skal have samme status som tillidsrepræsentanter på Anlægsgartnerområdet, hvis de tager FIU-kurser.

Anja Andrup, 3F BJMF

Der er en masse uudnyttet potentiale for medlemmer – med en masse spændende projekter i forvejen og flere på vej.

Fremgang og vækst hos anlægsgartnerne – derfor er det også vigtigt at fokusere på organisering på det område, selvom det faktisk går godt.

En opfordring til alle: Vi har store anlægsvirksomheder, og jeg synes, vi skal lave en fælles strategi. Hvordan kontakter vi de store virksomheder, så vi kommer ud til alle?

I 2017 påbegyndte seks afdelinger på Sjælland et initiativ i forhold til skolebesøg – nu kommer vi på alle grundforløb 2 på en række skoler – i modsætning til tidligere klassebesøg. Det er nu vi skal handle, så vi kan se en tilgang til den grønne gruppe.

Helge Hansen, 3F Kongeåen

– kører lastbil og er ansat under den grønne overenskomst: Derfor hører og ser jeg nogle andre ting end jer i afdelingerne.

På svine- og kvægejendomme, der har folkene allerede organiseret sig i forvejen – uanset om de er danskere eller fra Polen. Vi skal finde kernen til, hvordan de organiserer sig hjemmefra, for ellers så har vi ikke en chance for at organisere på området. Det er kernen.

Heidi Slesvig, 3F Storebælt

Spændende at se på, om vederlag til AMR kommer til at have en effekt. Det bliver spændende at se, hvordan de gennemarbejdede projekter vil være med til at skabe mere værdi og flere grønne medlemmer.

Organisering sker ikke over natten. Vedholdenhed og mod er en del af opskriften.

Vi kommer til at mangle faglærte gartnere.

Vi mangler de unge og dem, der nysgerrige på faget.

EFTERUDDANNELSE ANLÆGSGARTNER OG GREENKEEPER

Tag på kursus i arbejdstiden med fuld løn!

2019

**VIL DU
PÅ KURSUS?**

Anlægsgartner kompetencefonden giver dig mulighed for at komme på dét kursus, du brænder for, i arbejdstiden – og med fuld løn.

DANMARKS STØRKESTE
FAGFORENING

VIDEN DER VOKSER

**DYRK DIG SELV I ARBEJDESTIDEN,
OG TAG PÅ KURSUS MED LØN**

**MED JORDBRUGETS
KOMPETENCEFOND
SÅR DU FRØ TIL
FREMTIDEN**

Få støtte til efteruddannelse på overenskomstdækkede virksomheder inden for gartneri, land- og skovbrug, maskinstationer og agroindustri. Læs mere på www.gls-a.dk

Gartneri-, Land-
og Skovbrugets
Arbejdsgivere

Få hjælp til kompetenceudvikling hos vores fælles uddannelseskonsulent Lotte Julin Bock på 8740 3412.

Annette Kiel Petersen, 3F Vojens

Det har overrasket og inspireret mig meget med mejerierne – de har noget sammen, de samles. Det ligger til dem, og det afspejles derfor i den måde, vi nu kan se, at de organiserer sig.

Derfor tror jeg, at det kan være en styrke, hvis vi får samlet de tillidsvalgte på tværs. Vi skal også tænke i, hvordan vi kommunikerer, og hvordan vi gør det bedst.

Walter Markussen, 3F BJMF

Vi kan altid kunnet lære meget af hinanden, både internt og eksternt. Hos 3F BJMF, der har investeringen i tolke været en kæmpe gevinst i forhold til organisering. Vi ved, at synlige 3F'ere ude på arbejdspladserne er vejen frem. Der er der, vi har dialogen – Der, vi skaber relationerne. Det er også en opfordring til TR'ere og AMR'ere: Hjælp os – Organisering! Det er ude på arbejdspladserne, det foregår.

Morten Fischer, næstformand Den Grønne Gruppe

Overenskomstdækning: 200 nye overenskomster, hvoraf de 70 er tiltrædelses på tre år. 60 konflikter på tre år, blandt andet fordi området er svært at overenskomstdække. 30 af dem er nu overenskomstdækket. I gør det godt, vi gør det godt. Og dem, der står tilbage på listen, er underentreprenører, og de gør det kun for at underbyde overenskomsterne – men vi kæmper imod, vi står sammen om det her.

Vi leverer i den grad, vi leverer bedre end mange andre grupper i 3F, selvom vi er den mindste. Det er flot.

Organisering, det skal vi gennem sammenhæng og fælles kraft. Det kan også være med et indgående kendskab til de mennesker, der arbejder i Danmark, men som har et andet modersmål end dansk – det vil hjælpe os med at kommunikere og med at afkræfte de negative forestillinger, som de har om 3F.

200 nye overenskomster, hvoraf de 70 er tiltrædelses på tre år. 60 konflikter på tre år, blandt andet fordi området er svært at overenskomstdække.

Valgte til på gruppekonferencen

Gruppeformand:

Her blev Peter K. Holm genvalgt

Forhandlingssekretær:

Her blev Morten Fischer-Nielsen genvalgt

Forhandlingssekretær:

Her blev Flemming Grønsund genvalgt

Forhandlingssekretær:

Her blev Peter Møller Sjøgren genvalgt.

Valg til HB udover:

Hans Nissen, 3F Nordsjælland Øst
Tina Bak Hansen, 3F Skive-egnen
Allan Busk, 3F Aalborg
Heidi Slesvig, 3F Storebælt
Anette Kiel, 3F Vojens

Gruppebestyrelsen:

Anja, Andrup, 3F BJMF
William Andersen, 3F Holstebro
Per Kjeldsen, 3F Midtvestsyssel
Steve Belting, 3F Aabenraa

AKTIVITETSKALENDER / Den Grønne Gruppe 2018-19

Navn	Dato	Sted	Tilmelding
Grunduddannelse Modul 1	25.-29. november 2019	Langsøhus	FIU: 1156-19-00-01
Grunduddannelse Modul 2	11.-17. januar 2020	Langsøhus	FIU: 1256-20-00-01

Husk at sende emner til aktivitetsskalendarer til redaktion@dengronneportal.dk

GRØNT – Magasinet for anlægsgartnere / blomsterbindere / groundsman / dyrepassere / elever / frilandsgartnere / gartneriarbejdere / landarbejdere / greenkeepere / agro-industrien / dyreassistenter / maskinfører / planteskolegartnere / servicegartnere / skovarbejdere / væksthushusholdere / kirkegårdsansatte / grønne gårdmænd / jordbrugsteknologer

AGURKETID blev til medlemstid

Den seneste tid har der været flere sager i forbindelse med danske agurkeproducenter og deres underleverandører. Denne sag fra Odense skiller sig foreløbigt ud.

■ TEKST MATHIAS ROLSCHAU RASMUSSEN

Kontrolbesøg førte til organisering

Tidligere i Magasinet GRØNT har man kunnet læse om agurkeproducenter på Sjælland og i Østjylland, hvor producenten brød overenskomsten og anvendte løndumping gennem deres underleverandør. Historien fra 3F Odense GOPS er en anden form for succeshistorie. Historien lægger sig også i forlængelse af fremhævede passager fra Den Grønne Gruppes formand, Peter K. Holms beretning indledningsvis i dette blad.

Tidligere på året var der kontrolbesøg hos producenten Gartneriet Markhaven ApS, som leverer økologiske tomater og agurker med kvalitetsstempelen Änglemark til Coop Danmark og Irma.

Desværre viste kontrolbesøget, at de medarbejdere, som arbejdede på gartneriet gennem underleverandøren Landgaard ApS, kun fik mellem 70 og 80 kr. i timen i modsætning til overenskomsten, der lyder på 143,41 kr. i timen inkl. arbejdsmarkeds pension mv.

Da man søgte op på underleverandøren, viste det sig også, at de havde været konfliktramte siden 2016, oplyser faglig sekretær, Anna Lise Vindeløv.

Derfor henvendte 3F Odense GOPS sig til Coop Danmark, som valgte at stoppe for modtagelse af tomater og agurker fra Gartneriet Markhaven ApS. Det reagerede gart-

neriet på. De tog fat i GLS-A og i et samarbejde herimellem, lykkedes det at levere via en anden underleverandør – Landbrugere ApS – som har en tiltrædelsesaftale.

Den aftale betød også, at de litauiske ansatte på gartneriet nu fik en timeløn, som gjorde, at de opfyldte kravene i forhold til at kunne melde sig ind i A-kassen – hvilket en god håndfuld derfor gjorde, fortæller Anna Lise Vindeløv.

Alla Navrotska arbejder med organisering hos 3F Odense GOPS, og hun har været i tæt dialog med de litauiske medarbejdere, som nu også er medlemmer af afdelingen:

”Det var helt nyt for dem at få den nye kontrakt – flere var nærmest i en form for chok. Nogle blev også bekymret for, om de nu risikerede at blive fyret inden længe, da de nu var dyrere i drift, så at sige. Men det vigtigste – og det er fælles for dem alle – er, at de er glade.

De er glade for – efter mange års arbejde i Danmark, hvor de har arbejdet igennem det samme vikarbureau – at de nu har fået ordentlige arbejds- og lønvilkår.

For grunden til, at de bliver overrasket over en ny kontrakt efter så mange år, er, at mange aldrig har haft en egentlig kontrakt, når de er blevet hyret ind på en dansk virksomhed.

Anna Lise og Alla. Foto: Odense GOPS.

Det var helt nyt for dem at få den nye kontrakt – flere var nærmest i en form for chok. Nogle blev også bekymret for, om de nu risikerede at blive fyret inden længe, da de nu var dyrere i drift.

De ved simpelthen ikke nok om den danske model og de rettigheder, der er forbundet med at arbejde under en overenskomst. For dem har 70-80 kr. været normalen, for de har ikke vidst bedre. Og her ligger der et stort arbejde foran os, som vi glæder os til at fortsætte med,” fortæller Alla Navrotska.

Mød Morten fra Jespers Planteskole

Gartner Morten Farsø er til sin første 3F Kongres, men måske også hans sidste – i hvert fald som formand for 3FU i Region Midtjylland.

■ TEKST MATHIAS ROLSCAU RASMUSSEN · FOTO CAMILLA HOLGAARD

Passion og engagement

Jeg havde taget turen til Holstebro og Jespers Planteskole, for her arbejder gartneren Morten Farsø.

Vi havde aftalt at mødes for at få et indblik i hans arbejde samt få en snak om forventningerne og de senere oplevelser fra den 5. ordinære 3F Kongres 2019.

Grunden til, at jeg har kontaktet Morten, er, at han er formand for 3FU i Region Midtjylland, og derudover har jeg fra vestjyske kollegaer fået fortalt om en dygtig ung mand, der har et drive, engagement og passion for sit fag og for fagbevægelsen.

Morten er fyldt 31 år, og må derfor forlade sin formandspost til november. I 31 år har Jespers Planteskole også eksisteret.

Gartner- og planteskolebranchen er udfordret blandt andet af detailbranchen,

her identificeret med store aktører som f.eks. BILKA, der har store og brede sortimenter.

Jespers Planteskole var tæt på at dreje nøglen om tilbage i 2016, men en succesfuld satsning med webhandel gør, at Jespers Planteskole nu vokser.

Det har elever fra JU samt Morten Farsø og hans kollegaer nydt godt af. Planteskolen har et godt forhold til JU Aarhus, og aftager en stor del elever. De plejer at have to ad gangen, men lige nu er man oppe på fire, hvilket vidner om en arbejdsplads i en god udvikling.

”Vi har ikke oplevet udfordringer med at finde elever, og på den måde sørger vi for

Morten sammen med medejer og stifter, Jesper Nielsen.

◀ Det er sæson for hækplanter nu, og her går man op i at formidle oplysnin-
gerne videre.

Roser kræver ►
en masse pleje
og omsorg for at
tage sig godt ud.

at have en høj faglighed på arbejdsplad-
sen,” fortæller medejer Jesper Nielsen.

Gartnerarbejdet er mere end produktion

Morten Farsø havde tidligere været forbi
Jespers Planteskole i forbindelse med
praktik, men har siden januar 2018 været
ansat på en flexjob-kontrakt grundet en
ADHD-diagnose.

Jesper Nielsen roser Morten for hans ind-
sats på arbejdspladsen og fremhæver hans
faglige viden i forhold til roser, pasning af
disse og for hans viden om hækplanter.

Hvordan er det at arbejde med roser?

”Det er ikke den nemmeste plante, og
måske derfor den mest spændende –
også på en planteskole, hvor de skal pas-
ses og plejes for at give den bedst mulige
oplevelse for de kunder, som skal have
dem med hjem i deres haver.

Der er meget klipning i pleje af roser. Vi
klipper roserne 2-3 gange om året, for
at de kan få nye grene og buske sig. Der-
udover så bruger vi kun naturgødning
(OSMO). Naturgødning, simpelthen fordi
planterne har nemmere ved at optage det.

Det skal være en oplevelse at komme på
planteskolen, derfor skal roserne også
være en oplevelse: Vi modtager roserne,
som vi pletter om for at sikre, at vi får et
fint produkt, som vi kan pleje direkte i
potterne. Plejen er central, for det er også
et spørgsmål om oplevelsen.

Og en oplevelse er, at kunderne via ro-
senknopperne – særligt når de begynder
at springe ud – kan se, hvad er det for en
rose, de har med at gøre her.

Man vælger jo rosen efter, hvordan den
ser ud, hvordan arter den sig, om den
ser sund ud osv. – og her er opskriften:
pleje.

Hvordan er farven? Hvor stor er blom-
sten? Er der duft i? Hvordan skal den stå?
Hvordan skal den gødes? – Der er mange
ting, man skal vide, og som folk gerne
vil vide i forhold til pasning af roser,” for-
tæller Morten, og man mærker tydeligt
engagementet og passionen for hånd-
værket.

Det var et godt og lærerigt besøg på
Jespers Planteskole, hvor Morten stolt vi-
ste rundt. Hans engagement og passion
rækker dog længere end sin egen faglig-
hed. Derfor mødtes vi også undervejs på
den 5. ordinære 3F Kongres for at for-
sætte snakken.

Branchen er udfordret

Hvordan har du oplevet kongressen hidtil i forhold til dine forskellige kasketter?

”Det er rigtig fint, at Den Grønne Grup-
pe har sin egen stand, som er med til at
skabe opmærksomhed. Der måtte selvføl-
gelig fra mit perspektiv gerne være mere
fokus på gartnerfaget, men omvendt er
det også svært, når der er så mange for-
skellige fagligheder under Den Grønne
Gruppe,” siger Morten.

Som man kunne læse i formandsberet- ningen, så er gartneri- og planteskole- branchen udfordret i forhold til medlem- mer, hvordan oplever du det faktisk?

”Jamen jeg oplever det på samme måde,
som formanden også beretter om, men
også i forhold til uddannelse, hvor der
som sagt er færre, der vælger gartner-
faget til på erhvervsuddannelserne.

**Det er ikke den nemmeste
plante, og måske derfor
den mest spændende –
også på en planteskole,
hvor de skal passes og
plejes for at give den
bedst mulige oplevelse
for de kunder, som skal
have dem med hjem i
deres haver.**

Tag for eksempel, når der afholdes SKILLS,
der har vi den udfordring, at det er svært
at konkurrere på f.eks. produktion – kon-
kurrenceelementet har anlægsgartnerne
derimod, og det tiltrækker formentligt
nogle i den retning. Jeg kunne godt tæn-
ke mig, at man i den sammenhæng gjorde
noget mere ud af vores stande, sådan
så f.eks. produktionen i forbindelse med
gartnerarbejdet kommer til at fylde mere
– lige nu bliver faget måske lidt glemt i
skyggen af anlægsgartnerne. Men det er
heldigvis op til os at vise, hvad det er, fa-
get kan. Jeg synes f.eks., at det er rigtig
godt, at det er dem, som kommer fra
’skolerne’, som står ved standene. Det er
ikke en kritik af dem, men vi kan og bør
bygge mere på, for vi mangler medlem-
mer – særligt blandt de unge,” lyder op-
fordringen fra Morten Farsø.

Skal vi have flere

■ **TEKST** CAMILLA SCHWALBE · **FOTOS** DANSK AKVAKULTUR OG MUSHOLM A/S

Den nye socialdemokratiske regering sætter en stopper for at opdrætte flere fisk i danske havbrug. En melding, der skaber røre i vande, fordi Socialdemokratiet tidligere har stemt for selvsamme lovgivning, der skulle udvide antallet af havbrug i Danmark. Det var sågar hendes egen partifælle og tidligere miljøminister, Dan Jørgensen, som tilbage i 2014, udviklede på den politiske ide om, at danske havbrug godt kunne få lov at udvide mod en tilsikring af, at de danske havbrugsvirksomheder lavede såkaldte kompenserende tiltag som fx muslingeopdræt og tangdyrkning, der kunne mindske miljøpåvirkningen. Venstre-regeringen gik videre med Dan Jørgensens politiske ide, og det er så den, som den nye miljøminister sætter en stopper for:

"Jeg er bekymret over tilstanden i vores vandmiljø, og jeg ser ikke for mig, at vi får flere eller større havbrug i Danmark på nuværende tidspunkt. Vi skal være et grønt foregangsland, også når det gælder fiskeopdræt, og derfor skal vi satse på en bæredygtig udvikling af akvakultursektoren", meddelte Lea Wermelin i en pressemeddelelse fra Miljøministeriet. Senere konkretiserede og uddybede ministeren beslutningen i forbindelse med hendes pressemøde ved i Nationalpark Mols Bjerge: "Jeg er meget bekymret for vores vandmiljø, så derfor har jeg besluttet, at det ikke skal være muligt at benytte kompenserende marine virkemidler (muslingeopdræt og tangdyrkning, red.) til at udvide eller etablere flere havbrug i Danmark. Vi kan se, at udledningen af

FOTOGRAF: STEEN BROGAARD

Miljøminister Lea Wermelin.

kvælstof ikke er faldet, og vi kan se, at der er store udfordringer med iltvind, og derfor er der behov for at gøre noget",

En beslutning, der vækker stor frustration, bekymring og skuffelse hos de danske havbrug. En af de skuffede er Niels Dalsgaard, der er formand i brancheforeningen Dansk Akvakultur og direktør i Musholm A/S, der er en havbrugsvirksomhed: "I regeringens forståelsespapir med støttepartierne står, at man vil inddrage interesserne i løsninger på en grøn og bæredygtig udvikling. Vi leverer sunde og bæredygtige fødevarer med lav miljøbelastning og lavt klimaftryk og forstår derfor hverken miljøminister Lea Wermelins modstand mod havbrug eller hvorfor hun hverken orienterede eller inddrog akvakulturerhvervet, før hun meldte ud at forhindre nye havbrug ved ikke at gennemføre den

Om Musholm A/S:

Musholm A/S er en akvakulturvirksomhed, specialiseret i opdræt, forarbejdning og salg af ørreder og ørredrogn. Musholm har administration og fabrik på Reersø på Vestsjælland og frysehus i Korsør. En stor del af omsætningen, ca. 85%, eksporteres primært til markeder i Sydøstasien, Øst- og Vesteuropa og Rusland. De beskæftiger cirka 50 årsværk med store sæsonudsving. Musholm havbrug Vest er ASC-certificeret, som er godkendt af WWF som international standard for ansvarligt havbrug. Musholms havbrug ved Karrebæk er økologisk certificeret efter EU- og det danske Ø-mærke standard.

Havbrugsvirksomheden Musholm har i mange år haft overenskomst med 3F både for dambrug, havbrug og vores fabriksproduktion.

Niels Dalsgaard.

HAVBRUG?

lov om marine virkemidler, som Socialdemokratiet selv har stemt for. Et havbrug mindre kan nærmest ikke måles i havets miljøtilstand, men det kan i den grad mærkes i tabte arbejdspladser i landdistrikterne". Direktøren for Musholm A/S mener også, at beslutningen om ikke at tillade flere havbrug har en række følgevirkninger, som ministeren burde forholde sig til: "For det danske akvakultur-erhverv er miljøminister Wermelins beslutning meget alvorlig på flere måder. Havbrugsvirksomhederne udgør en stor del af det økonomiske grundlag og står for investeringerne i ny teknologi i de landbaserede dambrug. Avlsarbejde og opdræt af yngel og udsætningsfisk til havbrug er en vigtig del af den biologiske værdikæde indenfor akvakultur. Miljøministerens beslutning skaber stor økonomisk usikkerhed for hele akvakulturektoren – både for de landbaserede opdrætsanlæg, som leverer fisk til havbrugene og for fremtidige investeringer i ny opdrætsteknologi og forarbejdningsvirksomhederne på land."

Miljøminister Lea Wermelin understreger i forbindelse med hendes politiske udmelding, at initiativet ikke handler om at komme dansk fiskeopdræt til livs, men at finde bedre rammer for fiskeopdræt, der ikke er danske farvande: "Derfor er næste skridt, at jeg inviterer Folketingets partier til en debat om, hvordan vi udvikler en bæredygtig strategi for opdræt af fisk på land".

På land...

Fremtiden er fiskeopdræt væk fra de danske havvande mener Lea Wermelin og vil udvikle en 'bæredygtig strategi' for en produktion af saltvandsfisk på land.

Ifølge Musholms direktør er landbaserede saltvandsbrug på nuværende tidspunkt ikke er økonomisk bæredygtige og understreger samtidig, at deres udledningstilladelser indebærer, at de også udleder kvælstof til vandmiljøet.

Til kritikken af ønsket om at erstatte havbrug med en landbaseret produktion har miljøminister Lea Wermelin udtalt:

"I havbrug udleder man næringsstofferne direkte til vores havmiljø. Hvis vi får produktionen på land, får man muligheden for i langt højere grad at kontrollere, hvad der kan udledes. Der er også nye teknologier på vej. Jeg vil gerne invitere branchen til en dialog om, hvordan vi får en bæredygtig produktion i fremtiden".

Vi skal være et grønt foregangsland, også når det gælder fiskeopdræt, og derfor skal vi satse på en bæredygtig udvikling af akvakulturektoren.

- Der er ca. 20 havbrug i Danmark.
- Der opdrættes overvejende regnbueørreder i havbrug.
- I 2013 producerede de tilsammen ca. 10.500 tons fisk.
- Der udledes kvælstof, fosfor og organisk stof, som først og fremmest stammer fra foderspild og ekskrementer.
- Dertil kommer udledning af antibegroningsmidler (kobber) og medicinrester.

KILDE: MILJØ- OG FØDEVAREMINISTERIET

Have & Landskabsmesse større end nogensinde

Hele 10.658 fagfolk besøgte det rekordstore udstillingsareal, der i år dannede ramme om HL19.

■ TEKST MATHIAS ROLSCAU RASMUSSEN · FOTO LARS THORSEN, HAFOG.DK

Skandinaviens største fagudstilling for de grønne brancher

Et mangfoldigt program, godt vejr og nye tiltag virkede til at have den ønskede effekt, da HL19 løftede sig til nye højder.

”Arealerne har ikke været flottere, servicen har aldrig været bedre, og madkonceptet virkede, så folk rent faktisk kunne få mad ude på arealerne, når de var sultne, og hurtigt fortsætte deres tur. Desuden er Parken blevet tæt på perfekt med sin udvidelse af både stisystem og standfacader. Og da vi lukkede fredag i fuld sol med gæster helt indtil slutfløjtet, må jeg alt i alt bare konkludere, at det har været den bedste Have & Landskab nogensinde,” fortæller bestyrelsesformand, Palle Kristoffersen.

Fagligt forum trak mennesker til

Over de tre dage valgte 826 af de besøgende at benytte sig af de forskellige workshop-muligheder – De så potentialet i at bruge de respektive udstillinger samt oplæg som en form for gratis efteruddannelse. Blandt andet store internationale navne som Nigel Dunnett og Rip Tomp-

kins afholdt en række velbesøgte workshops for de mange fremmødte fagfolk.

Overordnede tendenser

Det var tydeligt at se, hvordan klima og miljø fyldte på majoriteten af udstillernes stande. Hvilket også blev tydeliggjort af, at det var tre eldrevne maskiner, som løb med podiets tre øverste pladser i forbindelse med kåringen af ’Maskinleverandørernes Innovationspris’.

En af de 10.658 fagfolk, der besøgte HL19, er Bo Niels Rosenberg, anlægsgartner samt brancheformand for anlægsgartnere og gartnere, som støtter op om det ovenstående:

”Jeg er efterhånden kommet til ’Have og Landskab’ i mange år, og jeg følger dem på diverse sociale medier for blandt andet at følge med i udviklingen. Det er en god måde at finde ud af ’hov, hvad sker der nu indenfor branchen’. Og det gjorde også, at jeg var på forkant med, hvad det egentligt var, jeg gerne ville hen og se. F.eks. kommer der flere og flere eldrevne maskiner, blandt andet redskabsbærere, som vi

Helms TMT-Centeret A/S vandt sølv for deres elektriske, fjernstyrede slagleklipper Robofox Electra fra Peruzzo.

bruger derude, hvor jeg arbejder, så det er noget af det, som mig og mine kollegaer var ude at kigge på. Vi har både tidligere og denne gang haft maskiner ’med hjem’ fra messen på prøve for at se, hvordan de fungerer i arbejdsøjemed. Det har helt klart givet noget viden, også når man kigger på fremtiden. Det bliver klarere og klarere i forhold til, hvilken vej man skal gå.”

Udviklingen kan spare og frigive tid

Hvad kunne være et eksempel på den udvikling, du ser og din arbejdshverdag?

”Jamen tager du f.eks. en redskabsbærer – Når du skal vende med den i dag, så skal du køre frem, så skal du bakke, køre lidt frem og så bakke lidt igen for at få den her store suppegryde til at dreje rundt – i stedet for kan du med de nye eldrevne ’bare med hånden’ dreje rundt på en tallerken og hurtigt køre den modsatte vej igen.

Du kommer til at spare en masse tid. Også når det kommer til klippehastighed i forhold til de maskiner, vi har nu. Der er helt klart noget optimering i at kunne klippe på den halve tid, som frigiver tid til at nå andre arbejdsopgaver. Det er klart en for-

Bo Niels Rosengren.

Have & Landskabs bestyrelsesformand Palle Kristoffersen sammen med Benny Svenningsen fra Svenningsens Maskinforretning A/S, som løb med tredjepladsen med deres fuldelektriske BOBCAT E10e Electric.

del at kunne klippe et areal hurtigere. I dag bruger vi måske 12 timer på at klippe græs, men hvis vi kan få den opgave ned på 6 timer, så giver det jo 6 timer til noget andet, f.eks. til det man måske er bagud med."

Udviklingen i forbindelse med eldrevne alternativer er ifølge Bo fremtiden.

"Der sker i det hele taget en masse spændende ting. Tag f.eks. innovationspriserne (maskinleverandørernes innovationspris, red.), hvor man får færre udstødningsgasser og mindre støj og larm – Det kunne have den betydning for mit arbejde, at det kunne være muligt at starte lidt tidligere om morgenen, når jeg ikke kommer i en stor maskine, som oveni det også larmer. Det betyder alt andet lige noget, når man arbejder med boligselskaber. Det er de færreste, der bryder sig om, at man kører rundt ude foran deres soveværelsesvinduer i en stor maskine, der larmer. Så udviklingen i forhold til f.eks. det støjreducerende, det er også noget, der er til gavn for alle, for en redskabsbærer larmer rigtig meget.

Maskinleverandørernes Innovationspris

Bos pointer i forhold til støj var blandt andet et af de kriterier, som ekspertudvalget bag kåringen af HL19s Innovationspris, lagde vægt på: Miljø i forhold til emissioner og støj – ergonomi, sikkerhed, funktion (lettere arbejdsgange), og som nævnt tidligere i artiklen, så var det tre eldrevne maskiner, som løb med priserne.

H.A. Fog A/S vandt førstepladsen med deres "Mean Green" (model Majoris), der er en miljøvenlig zero-turn klippemaskine, som er udelukkende eldrevet, lavet i aluminium og meget støjsvag. Det var også H.A. Fog A/S, der vandt for to år siden – dengang med deres redskabsbærer Nimos Posi-Trac med eldrevne redskaber. Det lægger sig meget tæt op af det, som anlægsgartner Bo har oplevet og efterspørger.

Andenpladsen gik til Helms TMT-Centret A/S og deres Robofox Electra, Peruzzo, som er en

100 % eldrevet og fjernstyret slagleklipper, der med sine ressourcerfulde lithiumbatterier kan køre i op til fire timer samt arbejde støjsvagt.

Tredjepladsen blev BOBCAT E10e Electric fra Svenningsens Maskinforretning, hvor

dens anvendelighed blev vægtet højt, fordi den også er velegnet til indendørs brug. Den har samme eller større kraft som den tilsvarende E10z diesel maskine.

"I røg og damp"

I min snak med Bo bevæger vi os ind på andre redskaber og værktøjer, som bestræber sig på at bevæge arbejdsredskaberne i branchen hen mod mere miljørigtige løsninger:

"Altså som gartner, der kan jeg jo sagtens se fremtiden og potentialet i de maskiner og værktøjer, som kommer. Men jeg har også oplevet i praksis, at man nogle steder ikke helt er i mål med nye løsninger – f.eks. hvor man ukrudtsbehandler med varmt vand eller dampning eller anden ikke kemisk bekæmpelse – det er der jo også en fremtid i. Personligt, så synes jeg et redskab som Heatweed er rigtig godt, når man snakker om kemikaliefrie maskiner til at bekæmpe ukrudt. Og det kan da meget vel være, at den rigtige løsning for de fleste ikke er på markedet lige nu, men jeg kan som sagt sagtens se fremtiden og potentialet – særligt, hvis der er hold i snakken om, at RoundUp bliver udfaset om nogle år. Så bliver man nødt til at bruge noget andet."

Løsningen mod ukrudt findes i at tænke helheder

På HL19 var der også landskabsarkitekter, noget som Bo også fremhæver i forhold til, hvordan man arbejder med at optimere og gøre f.eks. arbejdsgangen bedre for gartnere:

"Men kigger man også på De Grønne Projekter, som landskabsarkitekterne har lavet, f.eks. deres BUSK-projekt, hvor man fokuserer på, hvordan man opbygger et bed for at holde ukrudtstrykket nede. Det

H.A. Fog A/S vandt igen Maskinleverandørernes Innovationspris. Denne gang med deres elektriske zero-turn-klipper "Mean Green".

er super inspirerende at få at vide; jamen gør du sådan og sådan, så får du et mindre ukrudtstryk. Det bliver superspændende at følge de forskellige projekter i fremtiden."

Om repræsentationen af landskabsarkitekter på dette års HL19, havde bestyrelsesformand Palle Kristoffersen følgende at sige:

"Jeg ser folk fra de mest velrenommerede tegnestuer på HL19. De har tørmt tegnestuerne og taget kollegaerne med på pladsen, så HL19 er også et billede på, at det er lykkedes os at overbevise landskabsarkitekterne om, at det er her, de kan få den faglige opdatering, de har brug for."

Det er altså et sammenspil mellem innovation i en større helhed, at løsningen på fremtidens udfordringer eller den grønne fremtid i sig selv ligger. Hos Bo, der er kommet til messen gennem mange år, er der ikke tvivl om, at tiden er godt brugt ved at tage til HL. Han vil derfor helt sikkert også være at finde på pladsen om to år til HL21.

**HL19
GRØNT**

“Hold fast i arbejdsglæden, når kulturen ændres”

MIA's arbejdsmiljøkonference afholdes den 21. november 2019 i Herning Kongrescenter.

Program

Dagens konferencier er Jan D. Johannesen, Arla Foods

08.00

Ankomst – kaffe og rundstykker

08.30

Velkomst

Formand for MIA, forhandlingssekretær Peter Møller Sjøgren, Fagligt Fællesforbund

08.35

Præsentation af program og praktiske oplysninger

Jan D. Johannesen, Arla Foods

08.45

Facts om status for arbejdsmiljøet i mejeribranchen og projekter i løbet af året

Sekretær for MIA, chefkonsulent Stig Erichsen, DI- Mejeribranchen

09.00

Hvordan holdes fast i arbejdsglæden set ud fra et overordnet globalt perspektiv, når kulturen ændres?

Krav, omstilling, effektivisering, øget produktivitet, kulturforandringer og et globalt syn på ledelse- samarbejde præger i disse år mejeribranchen.

Christina Heegaard, Head of Change Leadership, Arla Foods

09.30

Opskriften på mere arbejdsglæde og en bedre trivsel

De seneste års forskning peger på de faktorer, som er betydende for menneskelig trivsel. De fem afgørende faktorer er samlet i PERMA-modellen, som reelt er “op-skriften” på et rigtig godt psykisk arbejdsmiljø. Hør om modellen, anvendelsen og om de økonomiske resultater, der følger i køl-vandet. Blot fordi der er forskning bag, behøver det heldigvis ikke være en viden-skab at bruge i praksis.

Erhvervspsykolog Henrik Leslye

10.15

Pause og networking

Hils på en række arbejdsmiljørådgivere/samarbejdspartnere

10.45

Psykologisk bæredygtighed: Når trivsel og præstationer går hånd i hånd

Udviklingen af viden og teknologi foregår meget hurtigt i dag, og det sætter men-esker under pres – ikke mindst i arbejdslivet.

Det er af stor vigtighed at forstå sammenhængene mellem trivsel og præstationer, så pres ikke medfører overbelastning og træthed men tværtimod udløser gode op-levelser og effektive arbejdsgange. PER-MA-modellen uddybes med særligt fokus på mening og engagement i arbejdet.

Hans Henrik Knoop, Lektor på Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Århus Universitet, leder af forskningsenhed for positiv psykologi og ekstraordinær professor på South-West University, South Africa.

11.30

Kåring af Årets Arbejdsmiljøgruppe – 2019

11.45

Frokost

12.45

Virksomhedserfaringer i forhold til konferencetemaet ARLA, Taulov Mejeri

For at forbedre mælkeprisen til vores landmænd, har Arla Foods igangsat et transformationsprogram. Det sidste år har det betydet, at Taulov Mejeri har på-begyndt en gennemgribende kultur ændring og fundet nye måder at arbejde på for at gøre os endnu mere effektive.

Denne forandringsrejse kræver, at ledere og medarbejdere rykker endnu tættere sammen. Ved en sådan kultur ændring er det vigtigt at bevare fokus på arbejds-glæden. Taulov Mejeri har igangsat konkrete tiltag til at sikre dette.

Site Director Klaus Jeppesen og arbejdsmiljørepræsentant Jette Sørensen, Taulov Mejeri.

13.15

Kerry Europe & Russia

“Vidensdeling, erfaringer, anvendte redskaber og udfordringer i forbedring af det psykiske arbejdsmiljø og den generelle trivsel på Kerry Glamsbjerg”

Britta Nilsson, Afdelingsleder, Jens Skov, Arbejdsmiljørepræsentant, Annette Gregersen, Arbejdsmiljørepræsentant samt Anne Dahmen, HSE Manager

13.45

Perspektiveringer og konkrete værktøjer til en bedre trivsel

En opsummering af pointerne fra dagen- samt en håndfuld konkrete redskaber til arbejdet med trivsel.

Arbejdsglæde og trivsel – ja tak. Men hvordan? Få en håndfuld enkle og effektive redskaber med i værktøjsskassen, som er til at omsætte i praksis. Heldigvis kræver arbejdet med det psykiske arbejdsmiljø mere opmærksomhed end økonomi. Så hvorfor ikke gå i gang med det samme?

Erhvervspsykolog Henrik Leslye

14.30

Pause og networking

Hils på en række arbejdsmiljørådgivere/samarbejdspartnere

15.00

En god arbejdsplads har brug for tydelig ledelse og engagerede medarbejdere.

Med humor og glimt i øjet fortæller Henrik gennem en stor buket konkret eksempler fra hverdagen på så forskellige arbejdspladser som Odense ZOO og Nor-dea-fonden om, hvordan han og alle kollegerne har skabt markante resultater med arbejdsglæden som brændstof samt giver et indblik i, hvordan ledelse er en forudsætning for et godt arbejdsliv og motiverede medarbejdere er forudsætning for god ledelse og dermed stærke resultater.

Vær sikker på, at du går hjem med hovedet fuld af idéer til, hvordan arbejdsglæden på din arbejdsplads kan få et skub i den rigtige retning. v/ Henrik Lehmann Andersen, Adm. direktør, CEO, Nordeafonden

16.00

Lodtrækning fra tipskupon og tak for i dag

Næstformand for MIA, branchedirektør Nils Juhl Andreasen, DI-Mejeribranchen

16.15

Kom godt hjem